

PERSONALITĂȚI ȘI MONUMENTE DIN LOCALITATEA NATALĂ: ISTORIE ȘI MEMORII

 Piatra
comemorativă
a victimelor
represiunilor
politice în anii
1940-1950 din
Tvardița.

PERSONALITĂȚI ȘI MONUMENTE DIN LOCALITATEA NATALĂ: ISTORIE ȘI MEMORII

Monumentul a fost dezvelit de rudele persoanelor supuse represiunilor politice în anul 2021.

Piatra comemorativă a victimelor represiunilor politice din orașul Tvardița

Conform datelor cercetătorilor, 196 de persoane au fost victime ale represiunii politice și economice în Tvardița. Dintre acestea, majoritatea (171 de persoane), în calitate de „chiaburi” („kulaci”), au fost expulzați ca urmare a Operațiunii ”Sud” din 6-7 iulie 1949 în regiunile Kurgan și Kemerovo, precum și în R.A.S.S. Bureat-Mongolă. Celelalte 25 de persoane au fost supuse unor represiuni pe motive politice (participare la partide politice românești, conducere de sat, predare în perioada de conducere românească). Unele dintre aceste persoane au fost deportate în Kazahstan în 1941, altele au fost arestate, au primit pedepse între 5 și 10 ani de lagăr de muncă și au fost ținute în GULAG.

(Sursă: Cartea Memoriei. Catalog al victimelor totalitarismului comunist. Vol. IV. Coord. Elena Postica. Chișinău, 2005, p. 135-139).

MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A MOLDOVEI

com. TVARDITĂ

CARTEA MEMORIEI

Catalog
al victimelor
totalitarismului comunist

1. CIOLAC Gheorghe I. (n. 1883). Supus represiunilor în 1940 (1941).
2. STOICEV Liubomir C. (n. 1913). Supus represiunilor în 1940 (1941).
3. CALAMANOV Nicolae P. (n. 1904). Acuzat de „trădare de patrie”. Condamnat la 10 ani privație de libertate. Reabilitat în 1995.
4. CARAIVANOV Ivan A. (n. 1892). Fost primar adjunct. Arestat în 1941. Condamnat la 10 ani de detinție pentru apartenență la Partidul Național-Tărănesc. Internat în Ivdel-lag. A decedat în 1942 în detinție.
5. CARAIVANOV Lucheria D. – soția (n. 1899)
6. CARAIVANOV Stepanida I. – fiica (n. 1924)
7. CARAIVANOV Tatiana I. – fiica (n. 1926)
8. CARAIVANOV Pavel I. – fiul (n. 1929)
9. CARAIVANOV Petru I. – fiul (n. 1931)
10. PAȘEV Ivan I. (n. 1881). Fost primar. Membru al Partidului Național-Liberal. Arestat în 1941.
11. PAȘEV Elena N. – soția (n. 1881)
12. PAȘEV Iacob I. – fiul (n. 1912)
13. PAȘEV Elena I. – fiica (n. 1924)
14. PAȘEV Ivan I. – fiul (n. 1928)
15. PAȘEV Maria P. – nora (n. 1912)
16. PAȘEV Ivan I. – nepotul (n. 1935)
17. PAȘEV Elena I. – nepoata (n. 1937)
18. ARICOV Gheorghe G. (1894). Arestat în 1946. Condamnat la închisoare din motive politice. Reabilitat în 1991.
19. BALTAJI Gheorghe F. (n. 1911). Condamnat în 1946 la 6 ani de muncă forțată, fiind acuzat de sabotaj.

Deportați în 1941 în Kazahstan.
Reabilitați în 1989.

Deportați în 1941 pe motiv că ar fi fost „chiaburi”. Reabilitați în 1989.

CARTEA MEMORIEI

136

1946 – 1949

raionul Taraclia

20. BARBOV Gheorghe D. (n. 1882). Condamnat în 1946 la 5 ani de detenție într-un lagăr de muncă forțată sub falsa acuzație de naționalism.
21. TARLEV Fiodor Z. (n. 1887). Acuzat de naționalism. Condamnat în 1946 la 5 ani de muncă forțată.
22. ARICOV Dumitru N. (n. 1890). Condamnat în 1948 la 7 ani privațire de libertate, confiscarea averii și degradare civică pe un termen de 5 ani. Motivul: neîndeplinirea obligațiilor de predare a produselor agricole la stat.
23. BALTAJII Ivan V. (n. 1887). Condamnat în 1948 la 5 ani privațire de libertate. Cap de acuzare: sustragere de la îndeplinirea obligațiilor de predare a cotei de cereale la stat.
24. ISCHIZAROV Zaharia A. (n. 1900). Condamnat în 1948 la 10 ani privațire de libertate. Cap de acuzare: propagandă antisovietică. Reabilitat în 1991.
25. ȘARCOV Doamna I. (n. 1904). Acuzată de neîndeplinirea obligațiilor de predare a produselor agricole la stat. Condamnată la 10 ani privațire de libertate.
26. ADAMOV Ilie V. (n. 1898)
27. ADAMOV Eudochia G. – soția (n. 1892)
28. ADAMOV Ilie I. – fiul (n. 1926)
29. ADAMOV Doamna I. – fiica (n. 1932)
30. ADAMOV Vasile I. – tata (n. 1868)
31. ADAMOV Domnica S. – mama (n. 1872)
32. ARICOV Dumitru N. (n. 1889)
33. ARICOV Irina F. – soția (n. 1889)
34. ARICOV Dumitru D. – fiul (n. 1920)
35. ARICOV Nadejda D. – fiica (n. 1927)
36. ARICOV Ana I. – nora (n. 1920)
37. ARICOV Dumitru D. – nepotul (n. 1941)
38. ARICOV Irina D. – nepoata (n. 1944)
39. ARICOV Nadejda N. (n. 1901)
40. ARICOV Nicolae V. – fiul (n. 1927)
41. ARICOV Vladimir V. – fiul (n. 1931)
42. ARICOV Elena V. – fiica (n. 1941)
43. ARICOV Aculina A. – nora (n. 1927)
44. ARICOV Vladimir N. – nepotul (n. 1947)

45. ARICOV Nadejda T. (n. 1915)
46. ARICOV Maria I. – fiica (n. 1938)
47. ARICOV Trifon I. – fiul (n. 1943)
48. ARICOV Ludmila I. – fiica (n. 1947)
49. BALTAJI Ana G. (n. 1921)
50. BALTAJI Gheorghe V. – fiul (n. 1943)
51. BALTAJI Maria V. – fiica (n. 1949)
52. BALTAJI Sofia I. (n. 1910)
53. BALTAJI Fiodor G. – fiul (n. 1934)
54. BALTAJI Ivan G. – fiul (n. 1936)
55. BALTAJI Petru G. – fiul (n. 1939)
56. BALTAJI Iacob G. – fiul (n. 1941)
57. BARBOV Ivan D. (n. 1888)
58. BARBOV Ana I. – soția (n. 1888)
59. BARBOV Dumitru I. – fiul (n. 1909)
60. BARBOV Parascovia F. – nora (n. 1907)
61. BARBOV Ana D. – nepoata (n. 1932)
62. BARBOV Maria A. (n. 1889). Supusă represiunilor în 1949 sub falsa acuzație de colaboraționism.
63. BOBICOV Ivan S. (n. 1921)
64. BOBICOV Maria I. – soția (n. 1918)
65. BOBICOV Dumitru I. – fiul (n. 1940)
66. BOBICOV Elena I. – mama (n. 1893)

Supuși represiunilor în 1949 pe motiv că ar fi fost „chiaburi”.

Înscriși în lista „chiaburilor”.
Supuși represiunilor în 1949.

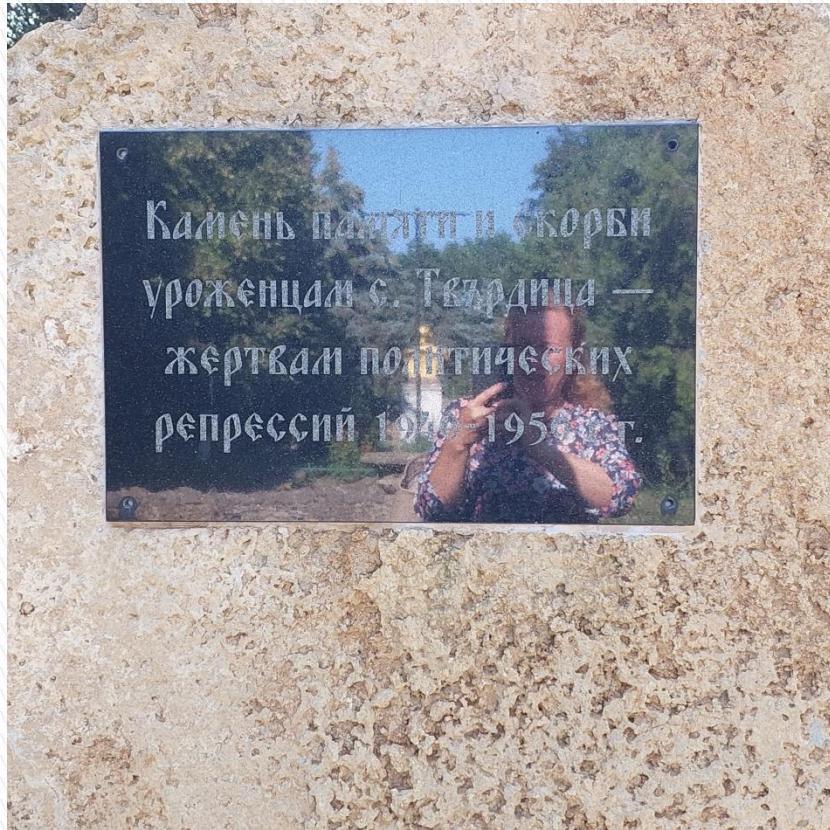
Deportați în 1949
în R.A.S.S. Bureat-Mongolă.
Cap de acuzare: „chiaburi”.

Supuși represiunilor în 1949.

Supuși represiunilor în 1949 sub falsa acuzație de colaboraționism.

Supuși represiunilor în 1949 ca familie de „chiaburi”.

Piatra comemorativă a victimelor represiunilor politice din orașul Tvardița

 Textul principal de pe piatra comemorativă:
**„Piatra memoriei și a durerii băştinașilor din satul
Tvardița - victime ale represiunilor politice din
1940-1950”**

Piatra comemorativă a victimelor represiunilor politice din orașul Tvardița

- Punctul de pornire pentru punerea în aplicare a acestei idei a fost articolul „Репрессии или просто перемещение трудовых ресурсов”, scris de locuitorul Tvardiței Piotr Parlikov, în anexa „Tvardița” nr.23 al ziarului „Svet” din 6 august 2020. În acest articol, el neagă represiunea - strămutarea forțată în Siberia , precum și în lagărele de muncă corecțională în temeiul articolului 58 din Codul penal al RSFSR.

ТВАРДИЦА

ПРИГЛАШАЕМ К ДИСКУССИИ
**РЕПРЕССИИ ИЛИ ПРОСТО
ПЕРЕМЕЩЕНИЕ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ**
(МНЕНИЕ ПЕТРА ПАРЛИКОВА)

До сих пор раздаются гневные высказывания о так называемых репрессиях 1947-48 -х годов, которые якобы имели место в СССР, Молдавии и нашей Твардице. В Кишинёве в сквере перед железнодорожным вокзалом даже соорудили памятник этим событиям, получивший название «Поезд скорби». В средствах массовой информации встречаются трагичные истории из того периода.

В то же время как-то замалчивается другой факт: из многих других регионов СССР сюда в Молдавию направлялись специалисты для укрепления кадров и восстановления народного хозяйства нашей республики – учителя, врачи, инженеры, рабочие промышленности (сварщики, токари...), опытные руководящие кадры. На мой взгляд все они блестяще справились с порученной им миссией и об этом можно подробнее написать в отдельном материале.

Все эти люди, приехавшие к нам по волевому решению руководства большой страны, возможно тоже не хотели быть оторванными от родных мест, тоже тосковали по своим родным и близким, мечтали о другой жизни, о другой карьере, но с пониманием отнеслись к вынужденному перемещению, к тяготам и лишениям на новом месте. Они понимали, что так нужно их стране. Многие из них, так же, как и перемещённые отсюда крепкие крестьяне в Казахстан, Сибирь оставались жить на новом месте.

По моему мнению, это были не репрессии, а волевое перемещение трудовых ресурсов внутри страны, перераспределение по степени необходимости для поднятия экономики. Это как отдельная семья: отец, образно, говорит домочадцам, что один сегодня сделает одно, другой другое, а третий пойдёт помогать дяде строить дом, например. Взрослым выручка – это было вполне в духе советской страны.

В данном контексте приведу пару примеров о людях, которых я лично знал и работал с ними. Из Твардицы в своё время была переселена в Казахстан семья Каравановых, в которой была дочь Лукерья. Там в Казахстане она нашла своё счастье. Вышла замуж, родили сына и уже с семьей Голубкова вместе с новой семьёй вернулись в Твардицу. С её мужем Ильёй Голубковым мне довелось работать в никонградской бригаде. Был он весёлый, работящий. На вопрос «как там жилось?» – был один ответ: «было послевоенное время и везде надо было много работать». Не было в его словах ни обиды, ни злости. А сын ихний Владимир и сейчас живёт в Твардице с семьёй.

Предприниматель и общественный активист. В г. Чадир-Лунга в свой времена приехала с Урала по направлению властей семья Городницких – родители и четверо детей. Отец и старший сын с дочерью стали здесь работать, а младшие окончили школу и техникум и тоже остались здесь. От них я тоже не слышал негативных высказываний и сетований на судьбу. Впоследствии мне посчастливилось стать ихним зятем. Младшая дочь была направлена работать в «Молдплодово», где я уже работал агрономом. Так мы познакомились, поженились и вырастили своих детей.

Жизнь идёт своим чередом и жаловаться на судьбу не благодарное дело. Трудности надо встречать и преодолевать достойно, чтобы потом победное торжество было ощущимее. В лихие годы всем было трудно, особенно тем, кого по необходимости поднимали с насажденного места и отправляли к новому месту работы. Однако, кое-кто ныне считает себя обиженным судьбой и требует от общества компенсаций, а другие, пройдя те же лишения, приняли это как должное в то трудное время.

Замалчивая правду, мы даём возможность торжествовать лжи. А ведь правда и справедливость дают уверенность в себе.

КАК ЭТО БЫЛО – УРОКИ НОВЕЙШЕЙ ИСТОРИИ

Istoria instalarilor monumentului

 Ideea de a eterniza memoria locnicilor din Tvardița, care au devenit victime ale represiunilor politice în anii 40-50 ai secolului trecut, a apărut cu mai mult de douăzeci de ani la Vladimir Golubkov, care s-a născut ,din voia sortii, pe meleagurile îndepărtate ale Asiei Centrale (Kazahstan), într-o familie represată.

 Pentru o lungă perioadă de timp, această idee rămânea doar ca o dorință de neuitat. Iar în aprilie 2018, el s-a adresat oficial către Primăria or. Tvardița cu o cerere

 Pe temeiul acestei cereri, Primăria a înființat un grup de lucru pentru a selecta un loc pentru monument, iar la 20 august 2018, Consiliul orășenesc a luat o decizie: să ridice monumentul victimelor represiunilor politice din 1941-1949 în parcul central din Tvardița, la același nivel cu monumentul „Centenarul satului Tvardița”.

Piatra Memoriei și a Durerii

? Comemorarea victimelor represiunilor politice din Tvardița prin instalarea monumentului „Piatra Memoriei și a Durerii”, a început în iunie 2020.

Vladimir Golubkov, Afanasi Pisov, Danil Pascov, Piotr Britcov, Ivan Slavov

Istoria instalării monumentului

? A fost format un grup de voluntari la construcția monumentului și la îmbunătățirea zonei din jur. Autorul ideii, Vladimir Golubkov, a coordonat toate lucrările. El a desenat de mână un proiect aproximativ al construcției. Ivan Slavov, un profesor și, în același timp, un meșter constructor amator, s-a angajat să execute proiectul.

Dezvelirea monumentului

Piatra comemorativă a victimelor represiunilor politice din orașul Tvardița

Protoiereul Vladimir Paskalov, preotul – paroh al bisericii „Sf. Cuv. Parascheva” din or. Tvardița și Doctorul habilitat în istorie Ivan Duminika au acordat un sprijin valoros în coordonarea textului, confectionarea plăcilor și a crucii cu instalarea lor pe piatră.

În timpul turnării bazei de beton, grupul de inițiativă a redactat o scrisoare către urmași, care a fost pusă într-o sticlă și zidită în piedestal.

Astfel, piatra a fost transformată într-un monument. După sfîntirea și dezvelirea oficială, monumentul a devenit un patrimoniu al tuturor locuitorilor și vizitatorilor din Tvardița.

Ceremonia de inaugurare oficială a pietrei comemorative din or. Tvardița (31 octombrie 2021)

Discursul primarului orașului Gheorghi Popov

Excursia istorică a fost făcută de Ivan Duminica, Doctor habilitat în istorie

Piatra comemorativă a victimelor represiunilor politice din orașul Tvardița

? Aici se depun întotdeauna flori și se aprinde o lampă la date memorabile. Trecând pe aici, oamenii din generațiile mai în vîrstă își amintesc de anii grei de represiune, iar tinerii învață despre teribila tragedie a poporului nostru.

Urmașii reprimaților din Tvardița

ONORÂND MEMORIA ...

? Sperăm că în timp, aceste file dureroase din istorie nu se vor pierde, iar tineretul va manifestă interes față de acele evenimente.

